

плаценты», приготовленных по В. И. Филатову / И. И. Чикало // Профилактика и лечение заболеваний сельскохозяйственных животных, СХИ. – Одесса, 1972. – С. 44-46.

10. Мейер Д. Ветеринарная лабораторная медицина. Интерпритация и диагностика / Д. Мейер, Д. Харви. – М. «Софион», 2007. – С. 53-79, 129-159.

ВЛИЯНИЕ ФЕТОПЛАЦЕНТАТА НА ОБЩЕЕ СОСТОЯНИЕ И БИОХИМИЧЕСКИЙ СОСТАВ КРОВИ БЕСПЛОДНЫХ КОРОВ

Калиновский Г. М., док. вет. наук, профессор, Круть С. В., аспирант, Иванов В. В., магистр,
pobeda.min@ukr.net

Житомирский национальный агроэкологический университет, г. Житомир

Аннотация. Введение коровам при симптоматической форме бесплодия, обусловленного гипофункцией яичников тканевого препарата фетоплацентат стимулировало на протяжении месяца возникновение полноценной стадии возбуждения полового цикла, их осеменение и оплодотворение.

Ключевые слова: бесплодие, матка, половой цикл, тканевой препарат, кровь, исследования.

THE INFLUENCE OF FETOPLACENTAT ON GENERAL STATUS AND BIOCHEMICAL COMPOSITION OF BLOOD OF UNFERTILE COWS

Kalinovskiy G.M., Doctor of Veterinarian Science
Krut S.V., post-graduate students, Ivaniy V.V., pobeda.min@ukr.net
Zhytomir National Agroecological University, Zhytomir

Summary. The injection of tissue preparation «Fetoplacental» for cows under the symptomatically form of infertility that make conditional upon hypofunction of ovariums stimulated the rise of valuable sex cycle, insemination and fertilization during month.

Key words: infertility, uterus, sex cycle, tissue preparation, blood, researching.

УДК: 619:618.14/7–002/–085:636.2

ЕФЕКТИВНІСТЬ КОМПЛЕКСНОГО ЛІКУВАННЯ КОРІВ, ХВОРИХ НА ПІСЛЯРОДОВИЙ КАТАРАЛЬНИЙ ЕНДОМЕТРИТ В УМОВАХ Пр-АТ «АГРО-СОЮЗ» СИНЕЛЬНИКІВСЬКОГО РАЙОНУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Корейба Л.В., к.вет.н, доцент khlyud@mail.ru

Спіцина Т.Л., к.вет.н., доцент

Голуб А.А., магистр

Дніпропетровський державний аграрно економічний університет

Анотація. Установлено, що застосування комплексного лікування корів, хворих на післяродовий катаральний ендометрит забезпечує 100 % одужання, сприяє скороченню курсу лікування, терміну від отелення до запліднення та кількості днів неплідності.

Ключові слова: корови, післяродовий катаральний ендометрит, роборант.

Актуальність проблеми. Місцеві септичні процеси пуерперію є досить поширеною причиною тривалої симптоматичної неплідності, яка складає від 10 до 72% усього молочного стада корів і досить часто реєструється у формі гострого ендометриту [3, 7, 8].

Післяродовий ендометрит – це запалення слизової оболонки матки, що виникає на тлі її травмування, з подальшим інфікуванням за паталогічного перебігу родів та надання несвоечасної, не обґрунтованої, без правил асептики і антисептики допомоги у корів.

В умовах господарств переважна більшість отелень припадає на зимово-весняний період, коли годівля корів значно погіршується. Це призводить до порушення обміну речовин, зниження природної резистентності організму і погіршення відтворної функції. У більшості корів, особливо у первісток, перебіг родів ускладнюється затримкою посліду, після чого досить часто спостерігається субінволюція матки з подальшим захворюванням їх на гострий ендометрит. Установлено, що найбільш поширеними є післяродові ендометрити, які у більшості випадків проявляються такими основними формами, як гострий катаральний, катарально-гнійний, гнійний і гнилісний з

тривалістю перебігу до трьох тижнів [1, 3, 7, 8].

Значна кількість наукових праць вітчизняних і зарубіжних фахівців, які вивчають етіологію і патогенез акушерських захворювань у післяродовому періоді, свідчить про надзвичайну актуальність даної проблеми [1-8].

У стратегії лікування корів хворих на ендометрит, поряд із стимуляцією захисних сил організму і активізацією регенеративних процесів, головними завданнями є видалення з матки ексудату та пригнічення патогенної мікрофлори, що досягається застосуванням різних лікарських засобів, більшість з яких містять у своєму складі різні антибіотики або нітрофурані [1, 2 4-6, 8].

Більшість із лікарських засобів проявляють антагонізм до мікроорганізмів та обумовлюють розвиток ендометриту у тварин [6]. Тому перспективність подальших досліджень полягає у пошуку та розробці нових схем лікування корів хворих на післяродовий ендометрит з обов'язковим використанням нових комплексних препаратів.

Мета досліджень полягала у вивченні ефективності комплексного лікування корів хворих на післяродовий катаральний ендометрит з використанням імуномодулятора Роборанту.

Матеріал і методи дослідження. Науково-виробничий дослід з вивчення ефективності комплексного лікування післяродового катарального ендометриту у корів проводили в ПрАТ «Агро–Союз» Синельниківського району Дніпропетровської області.

Об'єктом досліджень слугували клінічно хворі корови голштинської породи чорно-рябої масті, в яких після отелення реєстрували гострий катаральний ендометрит.

Діагностика захворювання була комплексною і складалася із збору анамнезу, загального клінічного та внутрішнього ректального досліджень. При діагностиці післяродових ендометритів у корів звертали увагу на характер виділень із статевої щілини, ректально встановлювали топографію і стан матки.

Для проведення досліджень тварини вводилися і приписувалися в дослідні групи для проведення лікування через 7-9 діб після отелення, поступово, відразу ж після виявлення ознак захворювання. Було відібрано 20 корів, хворих на післяродовий катаральний ендометрит. Для проведення дослідів було сформовано дві групи по 10 тварин у кожній. Схеми лікування корів хворих на післяродовий катаральний ендометрит обох дослідних груп наведені у таблиці 1.

Коровам першої дослідної групи застосовували традиційну для даного господарства терапію – внутрішньом'язові ін'єкції препарату «Фармазин 200» в дозі 1мл на 20 кг маси тіла 1 раз на добу із інтервалом 24 години, всього п'ять ін'єкцій, та Окситоцину в дозі 50-60 ОД, а також внутрішньоматкове введення для одноразової санації 19 мг суспензії препарату «Метрикур». Тваринам з підвищеною температурою тіла застосовували «Аніл» по 10 мл на одну голову протягом трьох днів.

Схема лікування ендометриту у корів другої дослідної групи, запропонована нами, передбачала застосування Естрофану, Окситоцину, Тетравету (препарат пролонгованої дії в 1 мл якого є 200 мг антибіотика окситетрацикліна), Йодофоаму (піноутворюючий засіб до складу якого входять йод та йодистий калій) і Роборанту (комплексний лікарський препарат, діючими речовинами якого є амінокислоти, гепатопротектор фосфорилхолін, вітамін В₁₂, кальцій та фосфор).

Таблиця 1.

Схема лікування корів

Групи тварин	Методи лікування
Перша дослідна група (n=10)	В/м ін'єкції препарату «Фармазин 200» в дозі 1мл на 20 кг маси тіла 1 раз на добу із інтервалом 24 години, всього п'ять ін'єкцій та окситоцину в дозі 50-60 ОД, а також в/маткове введення для одноразової санації 19 мг суспензії препарату «Метрикур». Тваринам з підвищеною температурою тіла «Аніл» по 10 мл на одну голову протягом трьох днів.
Друга дослідна група (n=10)	Одноразова в/м ін'єкція препарату Естрофан в дозі 2 мл у першу добу лікування; в/м ін'єкції Окситоцину в дозі 50 ОД двічі на добу впродовж шести діб лікування; одноразове в/маткове введення Йодофоаму в дозі 45,2 г в першу добу лікування; в/м ін'єкції препарату Тетравету в дозі 50 мл на першу, третю та п'яту доби лікування; п/ш ін'єкції Роборанту в дозі 20 мл на першу, четверту і сьому доби лікування

Результати досліджень. Контроль за перебігом післяродового періоду здійснювали шляхом проведення ранньої акушерської диспансеризації на 5–7-у добу після отелення. Патологічний перебіг родів реєструвався у 128 корів, що складає 31 % від загальної кількості розтелених. Найбільший відсоток корів з патологією родів реєструється в лютому і березні 32–33 % відповідно, найменша кількість в грудні та січні місяцях – 30,6–28,4 % відповідно. Затримання посліду, як

патологія послідової стадії родового процесу реєструвалася у 63 корів (15,3 %). При цьому найбільшу кількість корів з затриманням посліду діагностували в січні і березні місяцях – 17,6–15,2 % відповідно; патологія родів з причини неправильного членорозміщення плода реєструвалася у 15,8 % корів, що і спричинило затримку посліду у цих тварин; післяродові ендометрити – у 57 випадках (13,8 %). Випадки післяродових ендометритів у корів реєструвалися в усі місяці ведення родів і післяродового періоду дослідних тварин. При проведенні акушерського дослідження хворих післяродовим ендометритом корів були виявлені виділення із статевої щілини білого кольору сметаноподібної консистенції з домішками пластівців ректальною пальпацією – гіпотонію матки, цервікальний канал відкритий на 2–3 пальці; асиметричні роги матки дещо зміщені в черевну порожнину. Загальні ознаки захворювання були малопомітними.

При аналізі отриманих результатів проведеного лікування можна зробити висновок, що комплексне лікування корів другої дослідної групи мало значні переваги. Так, тривалість курсу терапії корів другої дослідної групи із застосуванням Естрофану, Окситоцину, Тетравету, Йодофоаму та Роборанту в середньому становила 12 діб, в той час, як лікування корів першої дослідної групи продовжувалось 16 діб (табл. 2).

Таблиця 2.

Ефективність різних схем лікування корів

Групи тварин	Тривалість лікування (діб)	Клінічне одужання (діб)	Одужало (тварин / %)	Прояв ознак охоти після одужання (доба)
Перша дослідна (n=10)	16,1±0,23	17,8±0,61	8/80	40,8±2,43
Друга дослідна (n=10)	12,0±0,45**	13,6±1,75**	10/100	35,5±1,34**

Примітка. * - $p < 0,05$; ** - $p < 0,01$, порівняно із першою дослідною групою.

На 7-му добу лікування у корів другої дослідної групи відмічали: припинення виділень зі статевої щілини, на 11-у добу при ректальній пальпації було встановлено, що матка зменшена у об'ємі, знаходилась у тазовій порожнині, флуктуація та больова реакція відсутні. Клінічне одужання наступало на 13-у добу, при цьому відмічали покращення загального стану та апетиту і відновлення молочної продуктивності.

Критерієм оцінки порівняльної ефективності вказаних схем лікування слугував відсоток заплідненості тварин у першу охоту (табл. 3).

Таблиця 3.

Порівняльна ефективність комплексної та традиційної схем лікування післяродових ендометритів в залежності від заплідненості тварин в першу охоту

Групи тварин	К-сть тварин	Заплідненість						Крат. осіменіння
		1-ша охота		2-а охота		3-я охота		
		п	%	п	%	п	%	
1 дослідна	8	3	30	3	30	2	20	3
2 дослідна	10	5	50	4	40	1	10	3

Виходячи з даних таблиці 3 видно, що кратність осіменіння в першій та другій дослідних групах складала 3 рази; в першу та другу охоту заплідненість корів першої групи становила 60%, а в третю 20%. Тоді як, у другій дослідній групі в першу охоту запліднилось 50% тварин, в другу – 40% і в третю – 10%.

Отже, застосування таких лікарських засобів, як Естрофан, Окситоцин, Тетравет, Йодофоам, та Роборант у комплексному лікуванні корів при післяродовому катаральному ендометриті веде до скорочення терміну від отелення до запліднення, що в свою чергу сприяє скороченню кількості днів неплідності.

Висновки

1. Післяродовий ендометрит – це розповсюджене захворювання, яке виникає за паталогічного перебігу родів та на тлі післяродової субінволюції матки у корів, реєструється переважно у зимово-весняний період утримання і охоплює 13,8 % тварин від загальної кількості маточного поголів'я ПР-АТ «Агро-Союз» Синельниківського району Дніпропетровської області.

2. Схема комплексного лікування корів із застосуванням таких препаратів, як естрофан, окситоцин, тетравет, йодофоам та роборант забезпечує 100 % одужання тварин, сприяє

скороченню курсу лікування, терміну від отелення до запліднення і кількості днів неплідності.

Література

1. Бородиня В.І. Порівняння деяких методів лікування корів, хворих на післяродовий гнійно-катаральний метрит / [Бородиня В.І., Слепченко В.М., Журба В.І. // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України / Редкол.: Д.О.Мельничук (відп. ред.) та ін. – К., 2009. Вип.136. С. 251-255.
2. Вельбивец Н.В. Послеродовой метрит коров (распространение, этиология, патогенез и лечение) / [Вельбивец Н.В., Плахотнюк И.Н.] //Материалы международной научно-практической конференции, посвященной 75-летию со дня рождения и 50-летию научно-практической деятельности доктора ветеринарных наук, профессора Г. Ф. Медведева. – Горки: БГСХА, 2013. – С. 194-199.
3. Зверева Г.В. Методика акушерской и гинекологической диспансеризации коров и телок / [Зверева Г.В., Хомин С.П., Олескив В.Н. и др.]. – Львов : Львовский зоветеринарный институт, 1989. – 39 с.
4. Кошовий В.П. Ефективність способу лікування корів з ендометритами /Кошовий В.П., Іванченко М.М., Склярів П.М., Павленко М.П. //Вісник Сумського національного аграрного університету: наук.-метод. журнал. – Суми, 2003. – № 10. – С. 48-51.
5. Стравський Я.С. Визначення схеми лікування післяродового гнійно-катарального ендометриту корів /Стравський Я.С. [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://www.vetunion.com/pdf/Veterinariya/Xirurgiya/determinates-the-scheme-of-treatment-postpartum-endometritis-of-cows.pdf>.
6. Снитко Т.В. Использование иммуностимуляторов в лечении коров с послеродовым эндометритом / [Снитко Т.В.] //Материалы международной научно-практической конференции, посвященной 75-летию со дня рождения и 50-летию научно-практической деятельности доктора ветеринарных наук, профессора Г. Ф. Медведева. – Горки: БГСХА, 2013. – С. 271-274.
7. Любецький В.Й. Післяродовий ендометрит у корів (клініко-експериментальні дані): дис. ... д-ра вет. наук: 16.00.07; 16.00.03 /Національний аграрний університет. – К., 1998. – 307 с.
8. Хмылов А.Г. Эндометрит – этиология и современная терапия /Хмылов А.Г., Киржаев Ф.С. // Ветеринария. – 2009. – № 3. – С. 6-8.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ КОМПЛЕКСНОГО ЛЕЧЕНИЯ КОРОВ, БОЛЬНЫХ ПОСЛЕРОДОВЫМ ЭНДОМЕТРИТОМ В УСЛОВИЯХ Пр-АТ «АГРО-СОЮЗ» СИНЕЛЬНИКОВСЬКОГО РАЙОНА ДНЕПРОПЕТРОВСКОЙ ОБЛАСТИ

Корейба Л.В., канд. вет. наук, доцент, Спицына Т.Л., канд. вет. наук, Голуб А.А.
Днепропетровский государственный аграрно-экономический университет

Анотация. Установлено, что использование комплексного лечения коров, больных послеродовым катаральным эндометритом обеспечивает 100% выздоровление животных, способствует сокращению продолжительности лечения, срока от отела до оплодотворения и количества дней бесплодия.

Ключевые слова: коровы, послеродовый катаральный эндометрит, роборант.

EFFICIENCY OF COMPLEX TREATMENT COWS WITH POSTPARTUM ENDOMETRITIS UNDER Ex-AT "AGRO - UNION" SINELNIKOVSKOGO DISTRICT OF DNIPROPETROVSK REGION

Koreiba LV, c. vet. sc., Spitsina T. L., c. vet. sc., Golub A.A.
Dnipropetrovsk state agrarian economics university, Dnipropetrovsk

Summary. Established treatment of cows suffering from postpartum endometritis catarrhal provides 100% recovery of animals helps to reduce the term from calving to conception, number of days of infertility.

Key words: cows, postpartum catarrhal endometritis, roborant.